Täysistunto

Maanantai 7.12.2020 klo 13.59—18.43

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Senaatti-kiinteistöistä ja Puolustuskiinteistöistä sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 31/2020 vp
Valiokunnan mietintö PuVM 2/2020 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

15.18 **Juha Mäenpää ps:** Arvoisa puhemies! Meillä on käsittelyssä hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Senaatti-kiinteistöistä ja Puolustuskiinteistöistä sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. Tämä on pitkään odotettu laki ja lakiuudistus, ja näin uudelle kansanedustajalle tämä oli ensimmäinen laki, jota olin odottanut ja joka meillä sitten puolustusvaliokunnassa nousi esiin noin puolitoista vuotta sitten. Tästä oli aikaisemmin ollut eduskunnassa hyvin laaja käsitys, miten tämä tulee toteuttaa, ja siihen oli hyvä yhteinen tämmöinen näkemys, sekä tutkittu että asiantuntijoiden selvittämä näkemys, että Puolustuskiinteistöt erotetaan omaksi haarakseen irti Senaatista, ja tämä oli uudelle edustajalle jonkinlainen järkytys, kun tämä asia sitten puolustusvaliokunnassa esiteltiin ja siinä puhuttiinkin, että tämä tulee Senaatin tytärliikelaitokseksi. Tämä on täysin maalaisjärjen vastaista. Tämä mielestäni ei täytä niitä kriteereitä, mitä siltä odotettiin.

Arvoisa puhemies! Senaatin aikana Puolustusvoimien hallusta on myyty luolia muun muassa Rovaniemeltä ja Turusta joko ihan kaupungin keskustan läheltä tai Puolustusvoimien kohteiden läheltä ihan naurettavalla hinnalla, ja tämä on ollut mielestäni erittäin surkeaa kehitystä, mitä tästä on seurannut, ja näkisin, että Puolustuskiinteistöt ei saisi olla lainkaan Senaatin alaisuudessa.

Minä voisin itse verrata tätä asiaa tällä tavalla: Jos minä menisin jollekin paikkakunnalle tarkoituksenani asua pitkään siellä ja minä löytäisin sieltä yhden vapaan asunnon itselleni, ja no, sitten siinä aletaankin huomata tämmöisiä ongelmia, kuten on ollut Senaatissakin, että on ollut jonkinlaisia näkemyseroja Puolustusvoimien ja Senaatin kanssa siitä rakennusten kunnosta, tai on ollut vähän niin, että talonmiespalvelut eivät ole oikein toimineet tai isännöinti ei ole toiminut, tai ehkä siellä on ollut liikaa hiekkaa sitten jossakin tai liian vähän hiekkaa, on ollut liukasta ja kylmää, ja sisäilmakin on ollut vähän ongelmallinen, niin jos minä olisin vuokrannut sen asunnon henkilöltä A ja nyt minä ottaisin sitten henkilöön A yhteyttä ja toteaisin, että tämmöisiä ongelmia on, niin jos henkilö A ratkaisisi tämän ongelman sillä tavalla, että kaikki muu pysyisi edelleen samanlaisena mutta siirret-

täisiin se hänen tyttärensä nimiin, niin tämä on minun mielestäni ihan vastaava tilanne. Oletettavaa on, että ne asiat eivät muutu siitä riittävästi.

Mielestäni tämä on heikko ratkaisu. Tähän on käytetty liikaa aikaa. Paljon parempi ratkaisu olisi ollut, kun Puolustuskiinteistöt olisi erotettu täysin Senaatista omaksi yhtiökseen. Silloin puolustusministeriö olisi se, jonka hallintoon se kuuluisi, eikä kuten nyt, että tämä menee valtiovarainministeriön kautta, ja tämä tulee edelleen mielestäni olemaan ongelma sillä tavalla, että siellä ei ole semmoista suoraa yhteyttä. Tässä tulee varmaan kaikenlaisia tietoturvaan ja tiedon liikkumiseen ja tiedon kulkemiseen liittyviä ongelmia. Ja vuokrataso on ollut syynä siihen, että näitä on valitettavan paljon siirretty pois ensin Puolustusvoimien käytöstä ja sitten tämmöisiä strategisesti merkittäviä, tärkeitä kohteita on myyty julkisuudessa, ja valitettavasti näistä varmaan ihan kaikki eivät ole menneet suomalaisiin käsiin, koska siellä ei ole Senaatti asettanut mitään rajoituksia näiden myyntikohteiden uudelle omistajalle.

Arvoisa puhemies! Mielestäni tämä on huono lakiesitys. — Kiitoksia.

15.25 **Jukka Kopra kok:** Arvoisa herra puhemies! Eduskunta on pitkään arvioinut Senaatti-kiinteistöyhtiön toimintaa ja välillä hyvin kriittisestikin vuosien ajan. Kritiikki on kohdistunut lähinnä toimintamallin johdosta tapahtuneeseen Senaatin asiakkaisiin kohdistuvaan vuokrakustannusten nousuun. Erityisesti meidän turvallisuussektorilla, eli Puolustusvoimissa, poliisissa ja Rajavartiolaitoksessa, toimijoiden käyttämien tilojen vuokrat ovat jyrkästi nousseet vuosien saatossa eikä taitekohtaa ole näkynyt. Erään edellä mainitun organisaation johtohenkilö totesi minulle yksi päivä hirtehisesti, että tällä menolla ennen pitkää kaikki toimintamäärärahat kuluvat vuokriin eikä varsinaista toimintaa voida harjoittaa lainkaan. Ehkä näin nyt ei ihan ole tapahtumassa, mutta lausahdus kuvaa kentällä vallinnutta tunnelmaa.

Edellisellä eduskuntakaudella päätettiin ryhtyä ratkaisemaan tätä asiaa, ja ehdotukseksi tuolloin nousi, että aletaan valmistella mallia, jossa oma kiinteistöliikelaitos perustettaisiin turvallisuuspuolen toimijoille. Asia edelleen jalostui siten, että ensin tällainen eriyttäminen tehtäisiin koskien Puolustusvoimien kiinteistöjä eli perustettaisiin Puolustuskiinteistöt-yhtiö, joka toimisi mahdollisesti puolustusministeriön alaisuudessa. Nyt täällä käsittelyssä oleva hallituksen esitys on varjo tästä alkuperäisestä ajatuksesta, sillä Puolustuskiinteistöt perustettaisiinkin Senaatin tytäryhtiöksi eli tosiasiallisesti ohjausmalli ei erityisesti muuttuisi.

Puolustusvoimien kiinteistöillä on suuri merkitys maanpuolustuksellemme ja valmiutemme kannalta myöskin, ja olisi luonnollista, että niihin liittyvä kiinteistöosaaminen ja operointi olisivat täysin maanpuolustuksesta päävastuussa olevan puolustussektorin suoran johdon alla. Nyt siis ollaan tekemässä alun perin ajatellusta yksi ministeriö, yksi liikelaitos -mallista tuplaten monimutkaisempi, eli Puolustuskiinteistöt toimisikin jatkossa kahden ministeriön eli valtiovarainministeriön ja puolustusministeriön alla ja kahden yhtiön voimin.

On sanottu, että tehdyn ratkaisun kanssa voi elää. No, tämän ei pitäisi meille eduskunnassa riittää. Meidän pitää pyrkiä hyviin päätöksiin ja ratkaisuihin. Olen sitä mieltä, että nyt ei aidosti selvitetty mallia, jossa Puolustuskiinteistöt toimisi puolustusministeriön alaisena laitoksena ja tehokkaimmalla mahdollisella tavalla, ja tämä on yksi syy vastalauseellemme ja lausumallemme.

Arvoisa puhemies! Esitän mietinnön liitteenä olevan vastalauseen mukaista hylkäysehdotuksen sisältävää vastalausetta. Edelleen esitämme lausumaksi: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee lakiehdotuksen, jossa esitetään perustettavaksi puolustusministeriön alainen liikelaitosmuodossa toimiva itsenäinen kiinteistölaitos.”

15.28 **Jari Ronkainen ps:** Arvoisa puhemies! Uudistuksen aloittaminen Senaatti-kiinteistöjen kiinteistökustannusten hillitsemiseksi on hyvä asia. Puolustusvoimien tilakustannukset ovat kasvaneet hurjasti, muodostaen noin 11 prosenttia sotilaallisen maanpuolustuksen kokonaismenoista. Tämän tien päässä odottaa supistaminen asevoimien toiminnasta, mikäli kiinteistömenot jatkavat kasvuaan. Esitetty uudistus on askel parempaan, mutta tytäryhtiömalli tuo kimpun uusia ongelmia. Kahden ministeriön ohjaus on omiaan sekoittamaan pakkaa, mikä valiokunnan mietinnössäkin tunnistetaan ja lausumaehdotuksessa esitetään seurattavaksi. Hallituksen esityksessä suoraan myönnetään, että siitä koituvat säästöt ovat vaatimattomia. Järjestelyn nähdään mahdollistavan Puolustusvoimien toimitilakustannusten nousun hillitseminen pitkällä tähtäimellä. Ensimmäisen 5—10 vuoden aikana uudistuksen kustannussäästövaikutus on vain noin 5 miljoonaa euroa vuodessa. Lisäksi säästöä syövät toiminnan käynnistyessä tehtävät miljoonaluokan kertaluontoiset kustannukset. Alkuperäinen tavoite on ollut kuitenkin kiinteistömenojen kasvun pysäyttäminen, ja miksei toiveissa ole ollut jopa kustannusten alentaminen. Nyt esitetty muutos ei mielestäni vastaa valiokunnan aiemmin edellyttämää Senaatti-kiinteistöjen vuokramallin kriittistä arviointia.

Arvoisa puhemies! Henkilöstön asema on turvattava ja maanpuolustuksen kiinteistöhallinnon erityisosaamisesta on pidettävä kiinni. Hallituksen esitys turvaa liikkeenluovutuksen kautta henkilöstön aseman määräajaksi. Mitä tämän jälkeen tapahtuu, on kuitenkin arvoitus. Varoittavia esimerkkejä on olemassa. Esityksen tulevaisuus on muutoinkin hämärän peitossa. Valtiovarainministeriö ohjaa Senaatti-kiinteistöjä, ja sitä kautta se määrittelisi vahvasti Puolustuskiinteistöjen toimintaa. Hyvää valiokunnan mietinnössä on se, että Puolustuskiinteistöille ehdotetaan omaa toimitusjohtajaa virkaan kuuluvine vastuineen. Senaatti-kiinteistöjen hallitus kuitenkin jatkaisi ylimpänä päättävänä elimenä, eikä sinne esitetä Puolustuskiinteistöjen edustajaa. Puolustusvoimien kiinteistöihin voidaan kuitenkin nähdä liittyvän erityinen maanpuolustuksellinen näkökulma ja siihen liittyvä erikoisosaaminen. Myös aiheesta tehdyt asiantuntijaselvitykset puoltavat kiinteistöhallinnon mallia, joka olisi puolustusministeriön alaisen liikelaitoksen käsissä osana puolustushallintoa. Lisäksi Senaatti-kiinteistöihin liittyvät ongelmat eivät liity ainoastaan Puolustusvoimiin. Muun muassa poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen kiinteistömassa on Senaatti-kiinteistöjen alla, ja edellä mainitut toimijat painivat samankaltaisten kustannuspaineiden kanssa kuin Puolustusvoimatkin. Kiinteistöhallinnon kokonaisuutta on syytä tarkastella laajemminkin.

Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Kopran tekemiä esityksiä eli tätä vastalausetta ja lausumaa.

15.32 **Mika Kari sd:** Arvoisa herra puhemies! Tästä hallituksen esityksestä Senaatti-kiinteistöistä ja Puolustuskiinteistöistä on käytetty mielenkiintoisia ja hyviä puheenvuoroja valiokuntajäsenten toimesta. Kuitenkin on mielestäni asiallista tuoda ehkä vähän toisiakin näkökulmia huomioon.

Yhteistähän meillä on se huoli, millä tavalla Puolustusvoimien kiinteistö- ja tilakustannusten kehitykset viime vuosina ja vuosikymmeninä ovat menneet. Itsekin olen sanonut valiokunnassa, että jos tällä pääomavuokramallilla edettäisiin, joka tähän asti on Puolustusvoimien sisälle laitettu, niin tälle pääomavuokramallille voisi antaa Nobelin rauhanpalkinnon, koska Puolustusvoimilla ei ollut minkäänlaisia mahdollisuuksia vähentää toimitilakustannusten nousua budjetissaan, mikä olisi johtanut lopulta siihen, että ainoastaan olisi ollut rahaa tiloihin.

Puolustusvoimilla on 2,8 miljoonaa neliömetriä erilaisia tiloja, ja tämä tilakokonaisuus on kuvattu hyvin myös tässä valiokunnan mietinnössä. Kirjanpitoarvo yli miljardi euroa, ja toimitilakustannukset, vuokrat, vuositasolla 268 miljoonaa ja niistä Senaatille pääomavuokramallin mukaisesti 152 miljoonaa, eli valtavan isoista rahoista lähdetään liikkeelle.

Viime eduskuntakaudella puolustusvaliokunnassa kiinnitimme huomiota siihen, että tähän on saatava muutos, ja silloin esitimme, että Puolustusvoimien yhteyteen tulisi perustaa oma kiinteistöorganisaatio. Samaa olin esittämässä myös hallintovaliokunnassa poliisin ja Rajavartiolaitoksen, Tullin ja niin poispäin, turvallisuustoimijoiden, kohdalle.

Mutta sitten hallitusneuvottelujen alla viesti tästä esityksestä tuli puolustusministeriöltä itseltään. Puolustusministeriö itse meille kerrotun mukaisesti näki tarpeelliseksi saada tähän liikelaitokseen myös Senaatti-kiinteistöt mukaan, tehdä siitä yhteinen. Tämä ajatus ei siis tullut hallitukselta vaan hallituksen ja valtioneuvoston alaiselta ministeriöltä, eli puolustusministeriöltä itseltään. He perustelivat sitä muun muassa sillä, että tämä yhteys Senaatti-kiinteistöjen osaamiseen ja siihen organisaatioon ja valtiovarainministeriöön on joka tapauksessa tavalla tai toisella hoidettava ja nyt tällä mallilla Puolustusvoimat itse pääsee sillä rakenteella, joka tästä mietinnöstä selkeästi esiin nousee, kun siihen tutustuu, nyt ensimmäistä kertaa kunnolla ja määrätietoisesti ja suunnitelman mukaisesti puuttumaan tähän tilakustannusten nousuun, että saisimme katkaistua sen vuosikymmeniä jatkuneen negatiivisen kehityksen.

Arvoisa puhemies! Jos sallitte, vielä tähän henkilöstön aseman turvaamiseen: Se on meille tämän hallituksen ehdoton prioriteetti, ja toivon, että seuraavatkin hallitukset pitävät kiinni siitä. [Puhemies koputtaa] Tila-asiat Puolustusvoimissa eivät ole mikään sivubisnes tai tukipalvelu, vaan se on keskeinen puolustusratkaisuumme liittyvä kokonaisuus, ja valiokunnan työ on lisännyt laatua tälle hallituksen esitykselle.

15.36 **Atte Harjanne vihr:** Arvoisa puhemies! Siinä edustaja Kari piti oikein hyvän puheenvuoron — ja kiitos myös edeltäville — en sitä täysin tuplaa. Ehkä on hyvä tässä korostaa, että kyllä tässä kuitenkin on taustalla laaja näkemys siitä, että tämä menee merkittävästi parempaan suuntaan tämän esityksen myötä ja tämä esitys antaa hyvät edellytykset vastata niihin haasteisiin ja saavuttaa niitä tavoitteita, joita tässä taustalla oli. On siksi minusta ehkä erikoista sanoa — tai voi sen niinkin sanoa, mutta en ole sitä mieltä todellakaan — että tämä olisi huono esitys. Hyvää keskustelua täällä on käyty ja on käyty jo pitkän matkaa siitä, onko tämä riittävä esitys ja onko tämä perusteltu ratkaisu.

Sinänsä minusta on hyvä huomioida, että meillä on siis tavoitteena samaan aikaa hillitä tilakustannuksia, jotta jäisi varaa myös käyttää niitä tiloja, mutta sitten meillä on myös tarvetta strategiselle tilojen johtamiselle: tarkoituksenmukaiselle käytölle, joka vastaa turvallisuusympäristön muutokseen, tilojen kehittämiseen, uusiin investointeihin ja tämäntyyppiseen, jotta meillä on turvallisuuden nimissä parhaat mahdolliset tilat Puolustusvoimien käytössä ja maanpuolustuksen käytössä.

Kyllähän tämä on aivan selvää, että nämä ovat osin ristiriitaisia tavoitteita, että samaan aikaan pitäisi saada niin kuin parempaa halvemmalla, eli sen takia pikkasen kritisoisin sitä, jos annetaan ymmärtää, että tässä olisi olemassa joku tällainen taikatemppuratkaisu, jolla nämä kaikki tapahtuisivat helposti. Tämäntyyppinen asetelma on väistämättä kompromissi, jossa nyt on päädytty, minusta ihan perustellusti, siihen, että meillä on Senaatti-kiinteistöt, Puolustuskiinteistöt, ja siellä on tytärliikelaitosrakenne, mutta siellä on rakennettu kuitenkin riittävää itsenäisyyttä, toimintavaltaa, ohjausta siihen Puolustuskiinteistöihin — eli tämmöinen paketti. Ja ymmärrän sinänsä, että joku voi olla myös sitä mieltä, että se olisi ollut parempi rakentaa toisin tavoin, mutta en pidä siitä ajatuksesta, että tässä olisi ollut joku ilmeinen, helppo ratkaisu, joka olisi ratkaissut kaiken kerralla — sentyyppiselle ajatukselle en oikein lämpene.

Minusta on tärkeätä kuitenkin havaita tässä nämä tietyt mahdolliset kitkakohdat. Tämä kun edellyttää Senaatti- ja Puolustuskiinteistöjä ohjaavien ministeriöiden hyvää, saumatonta yhteistyötä yhteiseen suuntaan, niin on sinänsä tärkeä huolehtia, että edistetään näitä tavoitteita, joita tälle on asetettu ja joita tällä tavoitellaan, ja siitä näkökulmasta minusta valiokunnan ponsiesitys tai tämä lausumaesitys, jossa on tätä arviointia korostettu, on hyvä asia. Itse näkisin, että tämä hallituksen esitys evästettynä tällä valiokunnan ponnella on hyvä paketti, joka edesauttaa sitä, että meillä on nykyistä paremmat edellytykset tehokkaalle ja turvallisuutta tukevalle, Puolustusvoimien toimintaa tukevalle tilankäytölle ja tilapolitiikalle.

15.38 **Juha Mäenpää ps:** Arvoisa puhemies! Puolustusvaliokunnan jäsenenä haluan kuitenkin kiittää koko puolustusvaliokuntaa siitä, että meillä on kyllä ihan selkeästi ollut yhteinen tavoitetila tässä ja me olemme yhdessä siellä valiokunnassa saaneet kuitenkin reivattua tätä paljon parempaan suuntaan siitä, mitä se kaikessa kylmyydessään olisi ollut suoraan, eli sillä lailla on hyvässä yhteistyössä saatu viedä tätä eteenpäin.

Itse näen kuitenkin niin, että tässä on nyt hieman hirttäydytty siihen hallitusohjelmaan, ja tähän olisi ollut parempikin ratkaisu, johonka olisin toivonut, että olisimme menneet heti suoraan. Se tässä on positiivista kuitenkin, että tämä nyt irrottautuu niin paljon, että sitten myöhemmin on helpompi tehdä se muutos, että se irrotetaan täysin Senaatista.

Olen paljon miettinyt sitä, mitä toitte sieltä hallituksesta esiin, että onko Senaatissa sellaista osaamista, joka sitten tukee tätä nykyistä. On varmastikin näin, mutta kyllä ainakin asiantuntijoiden lausumista olen saanut ihan selkeästi sen kuvan, että olisi parempi, kun se olisi irrallisena, ja myös se, jonka olemme yhdessä saaneet muutettua, eli että tytärliikelaitokselle on palkattu tai tullaan palkkaamaan nyt oma toimitusjohtaja, on ehkä kuitenkin semmoinen tärkein asia, joka vie tätä asiaa oikeaan suuntaan. Ja silloin, kun siinä on toimitusjohtaja, niin on oletettavaa, että siihen saadaan kyllä kyllin asiantuntevia hakijoita, että ei tarvitse toimia johtajana toisen toimitusjohtajan alla. Tämä on kuitenkin sillä lailla hyvä ratkaisu, joka on yhteistyössä saatu sorvattua tähän malliin, mutta olisin kuitenkin nähnyt parempana sen, että oltaisiin erotettu se suoraan.

Tässäpä tämä. — Kiitoksia.

15.41 **Mika Kari sd:** Arvoisa herra puhemies! Myös yhdyn edustaja Mäenpään arvioon tästä valiokuntatyön ikään kuin lisäarvosta tähän hallituksen esitykseen. Niin kuin sanoin aikaisemmassakin puheenvuorossani, valiokunnan työn kautta tämä hallituksen esitys on mennyt vielä parempaan suuntaan, selkeästi parempaan suuntaan, ja ennen kaikkea sel-

vempään suuntaan. Toimivaltarajat ja määräysvaltasuhteet on määritelty nyt tarkemmin, ja tähän myös perustuslakivaliokunta omassa lausunnossaan kiinnitti huomiota, että tällaista tarkennusta pitää tehdä.

Vuodesta 2011 asti olen ollut puolustusvaliokunnassa, ja tuolloin vuonna 2011 saimme huomenlahjana edelliseltä hallitukselta Leijona Catering -esityksen — sanon huomenlahjana, koska edellinen hallitus sitä oli jo valmistellut — ja olen kyllä hyvin painavasti sitä mieltä, ja osaltaan se tuossa mietinnön pohjassa näkyykin, että niitä samoja virheitä ei tule tehdä henkilöstön ja niin sanottujen tukipalveluiden osalta kuin silloin tehtiin, vaan pitää nähdä Puolustusvoimien ruokapalvelut ja kiinteistöpalvelut keskeisenä osana Puolustusvoimien suorituskykyä, niin kuin ne käytännössä ovat. Ne muodostavat rungon sille, että meidän armeija ja Puolustusvoimat toimivat hyvissä, terveissä, toimivissa tiloissa ja vielä vatsat täynnä toimintakykyisenä. Se on samaa ketjua, ja sen takia tässä hallituksen esityksessä ja erityisesti nyt tässä yhteisessä mietinnössä kiinnitetään huomiota henkilöstön asemaan. Tästä ei saa lähteä, eikä puolustusministeriön asiantuntijoiden mielestä, joita kuulimme yhteisesti valiokunnassa, tästä myöskään lähdetä työehtoshoppailuun, halpuuttamisiin tai vastaaviin. Sekin lukee täällä mietinnössä. Ja sen pitää olla nyt eduskunnan yhteisessä muistissa hallituspohjasta riippumatta, etteivät tulevatkaan hallitukset tule tätä valittua linjaa muuttamaan, vaan pidämme henkilöstön ja tämän resurssin oikeissa käsissä ja oikeissa mittasuhteissa.

Mutta ei tämäkään esitys tietenkään täydellinen ole, tämä ei vie meitä mihinkään Shangri-Lahan. Tässä on vielä asioita, joita pitää katsoa ja tarkkailla ja arvioida, ja niinpä valiokunta on myös vaatinut sitä, että haetaan tästä kokemuksia, katsotaan, mitkä toimivat, ja katsotaan, mitkä eivät toimi, ja niitä, mitkä eivät toimi, korjataan. Uskon, niin kuin tuossa edellisen puheenvuoron aluksi sanoinkin, että tässä ei sinänsä kukaan ole hirttäytymässä hallitusohjelmaan, vaan hallitusohjelma on tämän kirjauksen osalta tehty puolustusministeriön omien toiveiden mukaisesti.

15.44 **Jari Ronkainen ps:** Arvoisa puhemies! Tosiaan, minäkin kiitän valiokuntaa. Meillä on valiokunnassa aina hyvä yhteishenki: [Mika Kari: Kyllä!] asiat otetaan asioina, ja maali on sama. Tällä kertaa tietysti poikkeuksena on se, että me emme ihan näe samalla lailla sitä, miten sinne maaliin päästään, harpataanko vai mennäänkö mutkan kautta, mutta tämä on ihan tyypillistä, kun puolustusasioista puhutaan.

Puolustusvaliokunnan edellinen varapuheenjohtaja, edustaja Kari piti ansioituneen muistelon siitä, mitä viime kaudella tapahtui. Ja juuri näin se meni, että meidän näkemyksemme oli silloin hieman toisen näköinen. En ole itse valitettavasti päässyt hallitusneuvotteluiden pöytiin, ja en pysty sitä sanomaan, mitä siellä on puhuttu. Edustaja Kopra taas sanoi tässä, että asian kanssa voidaan elää. Tämän me olemme kyllä kuulleet sieltä, ja se on vähän huolestuttavaa siinä mielessä, että jos hallitusohjelmaneuvotteluissa tai hallitusneuvotteluissa on kerrottu toisin, että tämä on ikään kuin ollut heidän esityksensä, ja nyt sitten puhutaan meille, että tämän kanssa voidaan elää, niin hankala on paikka.

Kaiken kaikkiaan aikahan sen näyttää, onko tämä askel oikeaan suuntaan vai sekoitetaanko pakkaa edelleen, mutta toki meillä pitää olla sitten valmiudet myös tehdä muutoksia ja korjausliikkeitä, jos niille tulee tarvetta. — Kiitos.

15.46 **Mika Kari sd:** Herra puhemies! Arvoisa edustajakollega, nykyinen puolustusvaliokunnan varapuheenjohtaja, edustaja Ronkainen, jos oikein muistan vielä, oikein tarkka si-

taatti taisi mennä asiantuntijalta niin, että ”voidaan elää”, ja kun pyysin vielä tarkentamaan, kuinka hyvin voidaan elää, niin asiantuntija taisi todeta niin — muistiinpanojeni mukaan — että voidaan elää oikein hyvin. Siinäkin on pieni sävyero.

Mutta ei tästä kannata asiaa suurempaa dramatiikkaa tehdä. Niin kuin varapuheenjohtaja Ronkainen hyvin tässä totesi, maali on yhteinen. Viime kaudella itsekin olin esittämässä, toivomassa ja yhteisessä valiokunnassa sitten myös päättämässä eduskunnan suunnalta esitystämme siihen suuntaan, että saisimme puolustushallinnon alle oman liikelaitoksen ja mahdollisesti muiden turvallisuustoimijoiden — poliisin, Tullin, Rajavartiolaitoksen ja niin edelleen — alle oman. En tässä mitään hallitusneuvottelusalaisuuksia paljasta, kun kerron faktan, että tällä hengellä lähdettiin myös hallitusohjelmaneuvotteluihin ja puolustusasioista oli neuvottelemassa täällä salissakin olevia henkilöitä. Tästä lähdettiin liikkeelle.

Niin kuin sanoin, puolustusministeri itse toivoi tätä esitystä, ja emme myöskään siinä luonnollisesti voineet asettua heidän omia toiveitaan vastaan vaan toteuttaa sitä tahtoa, jonka puolustusministeriön asiantuntijat itse näkevät Puolustusvoimien suorituskyvyn kannalta välttämättömäksi ja tärkeäksi. — Kiitos.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.